

@fosselat

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

موضوع

«قَصَصُهُ هَا وَ عِبْرَتُهَا فِي قُرْآنٍ»

تهیه شده توسط حجت الاسلام علی رجبی

... فَأَقْصِصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

سوره اعراف آیه ۱۷۶

لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ...

سوره یوسف آیه ۱۱۱

@fosselat

- ۱- اصحاب کهف و رقیم [جوانان با ایمان - خفتگان بیدار در غار]
- ۲- اصحاب فیل [هر که با خدا در افتاد ورافتاد]
- ۳- اصحاب الجنه (باغداران) [انحصار طلبی، بلای بزرگ ثروتمندان]
- ۴- اصحاب قریه انطاکیه - حواریون عیسی (ع) [حبیب نجار شهید امر به معروف]
- ۵- اصحاب اخدود (گودال بزرگ) [شکنجه های شدید مومنان در آتش]
- ۶- اصحاب ریس [درخت پرستان]
- ۷- هابیل و قابیل [قربانی پسران آدم (ع) - برادر کشی در اثر وسوسه نفسانی]
- ۸- دو مرد مومن و ثروتمند مغرور [دو باغدار فقیر و دنیا پرست]
- ۹- دو فرشته مامور الهی ، هاروت و ماروت در بابل [سوء استفاده های زیانبار از سحر و جادوگری]
- ۱۰- قوم سباء - سیل عرم [تمدن درخشانی که بر اثر کفران نعمت برباد رفت]
- ۱۱- "بلعم باعورا" دانشمندی در خدمت شیطان [تبعیت از هوای نفس - همانند سگ تشنه]
- ۱۲- برصیصای عابد [با طناب پوسیده شیطان به چاه نروید]

@fosselat

- ۱۳- قارون، ثروتمند خود خواه بنی اسرائیل [جنون نمایش ثروت]
- ۱۴- لقمان حکیم و پند های پدرانه او [ده نصیحت حکیمانه به فرزندان]
- ۱۵- ذوالقرنین و سه لشکرکشی او به غرب ، شرق و شمال [به کارگیری همه امکانات دریاری مظلومان]
- ۱۶- سربریدن گاو توسط بنی اسرائیل به دستور خداوند [بهانه جویی و تشدید وظیفه]
- ۱۷- اصحاب سبت و کلاه شرعی آنان [بوزینه شدن گناه کاران و خاموشان ، نجات ناهیان از منکر]
- ۱۸- نتیجه کفران نعمت های الهی [سرانجام ناسپاسی به پیامبران خدا]
- ۱۹- کسانی که از مرگ فرار کردند و عاقبت آنها [زندگی و مرگ تنها به فرمان خداست - اثبات رجعت]
- ۲۰- عزیز پیامبر (ع) ، که بعد از صد سال زنده شد [زنده شدن مردگان در این دنیا ، نشانه ای از معاد]

اصحاب کهف و رقیم [جوانان با ایمان - خفتگان بیدار در غار]

@fosselat

أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا {9} إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا {10}
 فَضَرَبْنَا عَلَى آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا {11} ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْجَرْبِيِّنَ أَحْسَنُ لِمَا لُبُّوا أَمَدًا {12} نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ
 وَزِدْنَاهُمْ هُدًى {13} وَرَبَطْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُو مِنْ دُونِهِ إِلَهًا لَقَدْ قُلْنَا إِذَا شَطَطًا {14} هُوَؤَلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا
 مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ بِسُلْطَانٍ بَيْنَ يَدَيْهِمْ لِيُنزِلَ اللَّهُ مِنْ سَمَاهُ مَاءً غَامِقًا {15} وَإِذْ اتَّخَذْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأَوْوُوا إِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرْ لَكُمْ
 رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَهَيِّئْ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ مِرْفَقًا {16} وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزَاوَرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشَّمَالِ وَهُمْ فِي
 فَجْوَةٍ مِنْهُ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا {17} وَتَحَسَبُهُمْ أَيْقَاطًا وَهُمْ رُقُودٌ
 وَنَقَلْنَاهُمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشَّمَالِ وَكَلْبُهُمْ بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمَلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا {18} وَكَذَلِكَ بَعَثْنَاهُمْ
 لِيَتَسَاءَلُوا بَيْنَهُمْ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ فَابْعَثُوا أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا
 أَزْكَى طَعَامًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا {19} إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ
 تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا {20} وَكَذَلِكَ أَعْتَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَزَّعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ
 الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَى أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا {21} سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ
 سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ بِعَدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا {22} وَلَا تَقُولَنَّ
 لَشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَلِكَ غَدًا {23} إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَادْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ عَسَى أَنْ يَهْدِيَنِّي رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ هَذَا رَشَدًا {24} وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ
 سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا {25} قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَبْصُرْ بِهِ وَأَسْمِعْ مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا
 {26} وَاتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا {27}

منبع

كهف و الرقيم

اصحاب فیل | هر که با خدا در افتاد ورافتاد |

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ﴿١﴾ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضَلِيلٍ ﴿٢﴾ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ﴿٣﴾ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ ﴿٥﴾

آیا ندانسته‌ای که پروردگارت با فیل سواران [که برای تخریب کعبه آمده بودند] چه کرد؟ «1» آیا نیرنگشان را تباه و بی نتیجه ساخت؟ «2» پرنده‌گانی را گروه گروه بر ضد آنان فرستاد «3» که پی در پی بر [سر] آنان سنگ‌هایی از نوع سنگ گل می افکندند «4» سرانجام همه آنان را چون کاه خرد شده گردانید «5»

اصحاب الجنة (باغداران) | انحصار طلبی، بلای بزرگ ثروتمندان |

۳

إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٧﴾ وَلَا يَسْتَأْذِنُونَ ﴿١٨﴾ فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿١٩﴾ فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾ فَتَنَادُوا مُصْبِحِينَ ﴿٢١﴾ أَنْ ائِدُوا عَلَيَّ حَزَنِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٢﴾ فَاذْهَبُوا وَهُمْ يَخَافُونَ ﴿٢٣﴾ أَنْ لَا يَدْخُلَنَّهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينٌ ﴿٢٤﴾ وَغَدُوا عَلَىٰ حَرْدٍ قَادِرِينَ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُونَ ﴿٢٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ﴿٢٨﴾ قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ ﴿٣٠﴾ قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا طَاغِينَ ﴿٣١﴾ عَسَىٰ رَبَّنَا أَنْ يُبَدِّلَنَا خَيْرًا مِنْهَا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا رَاغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

ما اینان را [که در این شهر مکه با تودشمنی می‌کنند با مال و اولادشان] در معرض آزمایش قرار داده ایم، همان گونه که صاحبان آن باغ را [در حومه یمن] آزمودیم، آن گاه که سوگند خوردند حتماً صبحگاهان [میوه] باغ را بچینند [17] و [سهم تهیدستان را] جدا نکنند [18] پس در حالی که صاحبان باغ خواب بودند عذابی از جانب پروردگارت [همه محدود] باغ را دور زده، [و آن را از بیخ و بن سوزاند] [19] پس مانند شب سیاه شد [20] هنگام صبح یکدیگر را صدا زدند [21] که اگر قصد چیدن [میوه] دارید در [همین] وقت صبح به باغ روید [22] پس به راه افتادند در حالی که آهسته به یکدیگر می‌گفتند: [23] امروز نباید نیاز مندی در این باغ بر شما وارد شود! [24] و بامدادان به قصد این که تهیدستان را محروم گذارند [به سوی باغ] روان شدند [25] چون باغ را [نابودشده] دیدند گفتند: بی تردید ما منحرف بودیم [26] بلکه خود ما [هم از همه محصولات باغ] محروم شده ایم [27] عاقل ترینشان گفت: آیا به شما نگفتم چرا [خداوند را به پاک بودن از هر عیب و نقمی] ستایش نمی‌کنید؟ [آیا در فکر خود، او را از انتقام گرفتن در مانده می‌دانستید؟! [28] گفتند: پروردگار ما [از هر عیب و نقمی] پاک و منزّه است، مسلماً ما ستمکار بودیم [29] پس با رو کردن به هم در حالی که یکدیگر را سرزنش می‌کردند [30] گفتند: ولی بر ما که یقیناً طغیانگر بودیم! [31] امید است پروردگارمان بهتر از آن را برای ما جایگزین کند که ما [از هر چیزی قطع امید کرده]، به پروردگارمان دل می‌بندیم [32] چنین است عذاب [دنیا]، و هر آینه عذاب آخرت اگر آگاه بودند بزرگتر است [33]

اصحاب قریه انطاکیه - حواریون عیسی (ع) [حبیب نجار شهید امر به معروف]

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿١٣﴾ إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٧﴾ قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَكِنَّ لَمْ تَنْتَهُوا لِنَرْجِمَنَّكُمْ وَلِيَمَسَّنَّكُم مِّنَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾ قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ أَئِنْ ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٠﴾ اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا لِي لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾ أَأَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ آلِهَةً إِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا يُنْقِذُونِ ﴿٢٣﴾ إِنِّي إِذَا لَفِيَ ضَلَالٌ مُّبِينٌ ﴿٢٤﴾ إِنِّي آمَنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمِعُونِ ﴿٢٥﴾ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٧﴾ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴿٢٨﴾ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ ﴿٢٩﴾ يَا حَسْرَةَ عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾ وَإِنْ كُلٌّ لَمَّا جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٣٢﴾

اصحاب اخدود (گودال بزرگ) | شکنجه‌های شدید مومنان در آتش |

قُتِلَ أَصْحَابُ الْأُخْدُودِ ﴿٤﴾ النَّارِ ذَاتِ الْوُقُودِ ﴿٥﴾ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ﴿٦﴾ وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٧﴾ وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٨﴾ الَّذِي لَهُ مَلِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابٌ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ الْحَرِيقِ ﴿١٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ﴿١١﴾

از رحمت [خدا] دور باشند اصحاب «اخدود»! [صاحبان خندق پُر از آتش] «4» آن آتشی که آتش گیره اش فراوان بود «5» هنگامی که در کنارش نشسته بودند «6» و [در کمال بی رحمی] سوزاندن مؤمنان را [در خندق آتش] نظاره گر بودند «7» و چیزی از مؤمنان ناپسندشان نبود مگر این که به خداوند توانای شکست ناپذیر ستوده ایمان داشتند! «8» خداوندی که مالکیت و فرمانروایی آسمان‌ها و زمین در سیطره اوست، و بر هر چیزی حاضر و شاهد است «9» کسانی که مردان و زنان با ایمان را مورد شکنجه قرار دادند؛ [شکنجه‌ای چون زنده زنده سوزاندن،] سپس توبه نکردند عذاب دوزخ و آتش سوزان برای آنان حتمی است «10» بی تردید مؤمنانی که کارهای شایسته انجام داده‌اند، برای آنان بهشت‌هایی است که از زیر [درختان] آن نهرها جاری است، این است کامیابی بزرگ! «11»

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّسِّ وَثَمُودُ ﴿١٢﴾

پیش از اینان [که نبوت و معاد را انکار می‌کنند] قوم نوح و اصحاب «رَسِّ» و ثمودیان [پیامبرانشان را] انکار کردند «12»

وَعَادًا وَثَمُودَ وَأَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا ﴿٣٨﴾

[و نیز قوم] عاد و ثمود، و اهل «رَسِّ» [که درخت پرست بودند]، و اقوام بسیاری [که] در آن میان [بودند به هلاکت رساندیم] «38»

هابیل و قابیل [قربانی پسران آدم (ع) - برادر کشی در اثر وسوسه نفسانی]

وَأْتَلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنِي آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتَقَبَّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ
 قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾ لَنْ بَسَطْتَ إِلَىٰ يَدِكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطِ
 يَدِي إِلَيْكَ لِأَقْتُلَنَّكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمَكَ فَتَكُونَ مِنْ
 أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ
 الْخَاسِرِينَ ﴿٣٠﴾ فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوَارِي سَوْءَهُ أَخِيهِ قَالَ يَا وَيْلَتَا
 أَعَجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا الْغُرَابِ فَأُوَارِيَ سَوْءَهُ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ﴿٣١﴾

داستان دو فرزند آدم را [که سراسر پند و عبرت است] بر اساس درستی و راستی بر آنان بخوان، آن هنگامی که هر دو [با انجام کار نیکی] برای
 تقرب [به پروردگار] اقدام کردند، از یکی پذیرفته شد و از دیگری قبول نشد، [آن که عملش مردود گشت از روی حسد و کینه به برادرش] گفت:
 [سوگند می خورم که] تو را حتما می کشم. [او در پاسخ] گفت: خداوند فقط از پرهیزگاران می پذیرد «27» تو اگر
 برای کشتن من دست بگشایی من به قصد کشتن تو دست نمی گشایم؛ [زیرا] از خداوند پروردگار جهانیان می ترسم «28» من می خواهم
 به عوارض گناه [کشتن] من و گناه خودت دچار شوی، و در نتیجه از دوزخیان باشی، و این کیفر ستمکاران است «29» پس به خود اجازه داد
 مرتکب قتل برادرش شود، در نتیجه او را کشت و از تباه کنندگان [همه سرمایه وجودی خود] شد «30» نهایتاً [در کنار جسد برادرش سرگردان
 بود و فکرش به جایی نمی رسید، که] خداوند زاغی را برانگیخت که زمین را می کاوید تا به او نشان دهد چگونه جسد برادرش را دفن کند،
 [قاتل با دیدن عمل زاغ] فریاد زد: وای بر من! آیا ناتوان از اینم که مانند این زاغ باشم تا جسد برادرم را دفن کنم؟! سرانجام از پشیمانان شد

دو مرد مومن و ثروتمند مغرور | دو باغدار فقیر و دنیا پرست |

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زُرْعًا ﴿٣٢﴾ كَلَّمَا الْجَنَّتَيْنِ آتَتْ أَكْلَهَا وَلَمْ تَظْلِمْ مِنْهُ شَيْئًا وَفَجَرْنَا خِلَالَهُمَا نَهْرًا ﴿٣٣﴾ وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٤﴾ وَدَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا ﴿٣٥﴾ وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُدِدْتُ إِلَى رَبِّي لأَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا ﴿٣٦﴾ قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّاكَ رَجُلًا ﴿٣٧﴾ لَكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٣٨﴾ وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَىٰ أَنَا أَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٣٩﴾ فَعَسَىٰ رَبِّي أَنْ يُؤْتِيَنَّ خَيْرًا مِنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا ﴿٤٠﴾ أَوْ يُصْبِحَ مَأْوَاهَا غُورًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا ﴿٤١﴾ وَأَحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلَىٰ مَا أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٤٢﴾ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٤﴾ وَاضْرِبْ لَهُم مَثَلِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَا أَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيَّاحُ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾ الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا

وَاتَّبِعُوا مَا تَتْلُو الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكٍ سَلِيمٍ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السَّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَائِكِينَ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿۱۰۲﴾

[و یهودیان بی تقوا] از علم سحری که شیاطین بر ضد حکومت سلیمان برای مردم می خواندند، [و نیز خود آن حضرت را متهم به ساحری می کردند] پیروی کردند، [سلیمان هرگز سراغ سحر نرفت تا کافر شده باشد]، مسلماً سلیمان کافر نشد؛ این شیاطین بودند که به سبب آموزش سحر به مردم کافر شدند. [و نیز یهودیان از آنچه بر دو فرشته هاروت و ماروت در شهر بابل نازل شد] پیروی کردند، [در حالی که آن دو فرشته به هیچ کس علم سحر نمی آموختند مگر آن که] [به او] می گفتند: ما فقط مایه آزمايشيم، [و علم سحر را برای ابطال سحر ساحران به تو تعليم می دهيم]، پس [با به کارگیری آن در موارد حرام]، کافر مشو! ولی آنان از آن دو فرشته مطالبی [از سحر] می آموختند که به وسیله آن میان مرد و همسرش جدایی می انداختند، در حالی که آنان به وسیله آن سحر جز به خواست خدا قدرت زیان رساندن به کسی را نداشتند. یهودیان همواره چیزی را می آموختند که به آنان آسیب می زد و سودی نمی بخشید، و یقیناً می دانستند که هر که خریدار سحر باشد هیچ بهره ای در آخرت ندارد؛ اگر دانای [ی به حقایق] بودند می دانستند بد چیزی است علم سحری که خود را به آن فروختند» 102»

قوم سبا - سیل عرم | تمدن درخشانی که بر اثر کفران نعمت برباد رفت |

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكَنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ
 بَلَدَهُ طَيِّبَةً وَرَبِّ غَفُورٌ ﴿١٥﴾ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَلْنَاهُم بِجَنَّتَيْهِمْ
 جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِي أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثَلٍ وَشَيْءٍ مِنْ سَدْرٍ قَلِيلٍ ﴿١٦﴾ ذَلِكَ جَزَيْنَاهُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ
 نَجَازِي إِلَّا الْكَافِرُ ﴿١٧﴾ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمُ الْوَادِيَّ الْوَادِيَّ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرًى ظَاهِرَةً وَقَدَرْنَا
 فِيهَا السَّيْرَ سَيَرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا آمِنِينَ ﴿١٨﴾ فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا
 أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَرِّقٍ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿١٩﴾

مسلماً برای قوم سبا در محل سکونتشان نشانه‌ای [از قدرت و رحمت خداوند] وجود داشت، دو باغ آباد و پرنعمت از جانب راست و چپ، [گفتیم: از رزق پروردگارتان بهره مند شوید، و شکرش را به جای آرید] که [شهری] است [خوش و دلپذیر، و پروردگاری بسیار آمرزنده] «15» ولی [مردم شهر از شکر پروردگار] روی برتافتند، در نتیجه سیل ویرانگر «عرم» را بر ضد آنان جاری کردیم، و آن دو باغ پرنعمتشان را به دو باغی که میوه تلخ و درخت شوره‌گز و اندکی درخت سحر حاصلش شد تبدیل کردیم! «16» این [سیل ویران کننده، و نابودی دو باغشان] را در برابر ناسپاسی و کفرانشان به آنان کیفر دادیم، آیا جز کفران کننده را کیفر می‌دهیم؟ «17» بین مردم سبا و شهرهایی که در آن‌ها نعمت و خیر فراوان نهاده بودیم آبادی‌هایی به هم پیوسته و نمایان قرار دادیم، و سیروسفر در آن‌ها را [از لحاظ مسافت] به اندازه [و متناسب] مقرر کردیم [و گفتیم: شب‌ها و روزها با ایمنی در آن‌ها سفر کنید] «18» پس [این ناسپاسان مغرور در ضمن درخواستی جاهلانه] گفتند: پروردگارا! بین [ما و] سفرهایمان [با ایجاد سرزمین‌های بی‌آب و گیاه و کویری] فاصله انداز! تا تهیدستان بی‌زاد و توشه‌که مناسب‌شان ما نیستند نتوانند با ما همسفر شوند. با این غرور و ناسپاسی [بر خود ستم ورزیدند، ما هم آنان را موضوع داستان‌ها] بی‌برای مجالس مردم [قرار دادیم، و کاملاً متلاشی و تارومارشان کردیم، به راستی در این سرگذشت‌ها برای هر شخص مصبور شکرگزاری عبرت‌هاست

«بلعم باعورا» دانشمندی در خدمت شیطان [تبعیت از هوای نفس - همانند سگ تشنه]

وَأْتَلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَاتَّبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ
الْغَاوِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَ كُنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ
الْكَلْبِ إِنْ تَحَمَلَ عَلَيْهِ يَلْهَثُ أَوْ تَتْرَكُهُ يَلْهَثُ ذَلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
فَاقْصِصْ الْقِصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٦﴾ سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا وَأَنْفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿١٧٧﴾ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي وَمَنْ يُضِلْ
فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٧٨﴾

سرگذشت کسی که آیات خود را به او عطا کردیم و او از آن‌ها جدا شد، [و راه انکار و بی‌اعتنایی به آن آیات را پیش گرفت] برای یهودیان بخوان! پس شیطان او را دنبال کرد [تا به دامش انداخت]، در نتیجه از گمراهان شد «175» اگر می‌خواستیم [منزلت] او را به وسیله آن [آیات] بالامی بردیم، ولی او به [امور مادی و لذات] دنیا [بی‌زودگذر] گرایش [شدید] پیدا کرد، و پیرو خواسته‌های [نامشروع] خود شد، خصلت او [در پستی و خواری] چون خصلت سگ است، چنانچه به سگ هجوم ببری زبان از کام بیرون آورده، [له‌له می‌زند]، و اگر به حال خودش ره‌بیش کنی باز هم زبان بیرون آورده، [له‌له می‌زند] این است خصلت مردمی که آیات ما را انکار کردند؛ پس این داستان را حکایت کن تا [در مورد امور و عاقبت خویش] اندیشه کنند! «176» خصلت بدی است خصلت مردمی که آیات ما را تکذیب کردند، و [با این تکذیب] همواره به خود ستم روا داشتند «177» کسانی که خداوند هدایتشان کند راه یافته واقعی اند، و کسانی را که [به سبب کبر و عنادشان] به گمراهی اندازد تباہ‌کنندگان [همه سرمایه وجودی خویش] اند «178»

كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾

[وضع و حال اینان در عهدشکنی، تفرقه دل‌ها و دلگرمی به وعده منافقان] مانند کسانی [است] که در زمانی نزدیک پیش از اینان [در مدینه] بودند، که پیامد تلخ و شوم کارشان را چشیدند و برای آنان عذاب دردناک است «15» [داستان منافقانی که کافران اهل کتاب را با وعده دروغ فریفتند] چون داستان شیطان [است]، که به انسان گفت: کافر شو! وقتی کافر شد، [شیطان] گفت: من از تو بیزارم، [و کفرت را برعهده نمی‌گیرم؛ زیرا] من از خدا پروردگار جهانیان می‌ترسم! «16» سرانجام آن دو این شد که هر دو جاودانه در آتش اند، و این است کیفر ستمکاران «17» ای مؤمنان! از خدا اطاعت کنید و از محرّماتش [بپرهیزید، هرکسی باید با دقت بنگرد که برای فردایش چه چیزی پیش فرستاده، از خداوند پروا کنید! هرآینه خدا به آنچه انجام می‌دهید آگاه است «18»

قارون، ثروتمند خود خواه بنی اسرائیل [جنون نمایش ثروت]

إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ وَآتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾ وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾ مَنْ قَبْلَهُ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرَ جَمْعًا وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾ فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقَاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا بِهِ وَبَدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنتَصِرِينَ ﴿٨١﴾ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيُكَانُّ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْ لَأَنَّ مِنَ اللَّهِ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا وَيُكَانَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٢﴾ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٨٣﴾ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

لقمان حکیم و پند های پدرانه او [ده نصیحت حکیمانه به فرزندان]

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَالَهُ فِي سَامِيْنٍ أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَى الْمَعْصِرِ ﴿١٤﴾ وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ يَا بُنَيَّ إِنَّمَا إِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنْ اللَّهُ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾ يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَضِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾ وَلَا تُصَغِرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرْحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾ وَأَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاعْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنْ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

همانا ما به لقمان دانش استوار و سودمند عطا کردیم که: شکرگزار خداوند باش! و هر که شکر کند فقط به سود خود شکر می‌کند، و هر که ناسپاسی ورزد [به خداوند زیان نمی‌زند؛ زیرا] خدای بی‌نیاز و ستوده خصال است «12» [یاد کن] زمانی که لقمان پسرش را موعظه می‌کرد و می‌گفت: پسرکم! برای خداوند شریکی قرار نده! بی‌تردید شریک قرار دادن [برای او] ستمی بزرگ است! «13» انسان را درباره پدر و مادرش [سفارش به نیکی کردیم؛ چرا که] مادرش به او باردار شد [در حالی که] سستی به روی سستی [به او دست می‌داد]، زمان بازگرفتنش [از شیر] پس از دو سال است، [و سفارش کردیم] که سپاس‌گذار من و پدر و مادرت باش! بازگشت [همه] فقط به سوی من است «14» اگر آن دو بکوشند تا چیزی را که هیچ دلیل و دانشی بر [درستی پرستش] آن نداری شریک من قرار دهی اطاعتشان ممکن! ولی با آنان در [امور] دنیا [بی‌وزندگی روزمره] به شیوه ای پسندیده معاشرت کن! و راه کسی را پیروی کن که [با توجه و اخلاص] به من روی آورده، سپس بازگشت شما فقط به سوی من است، پس شما را به آنچه انجام می‌دادید آگاه می‌کنم «15» پسرکم! اگر [عمل کسی] هموزن دانه خردلی [باشد و] در درون سنگی [نامعین]، یا در آسمان ها یا در درون زمین قرار گیرد خداوند آن را [در قیامت برای حسابرسی] می‌آورد، یقیناً خداوند بسیار ریزنگر و آگاه است «16» پسرکم! نماز را [با شرایط ویژه اش] بخوان! و [مردم را] به کار پسندیده وادار! و از کار زشت بازدار! و بر آنچه [از مشکلات و سختی ها و تکالیف که] به تو می‌رسد شکبیا باش؛ زیرا این ها از امور استوار است «17» و متکبران روی از مردم بمرگردان! و در زمین شادان و سرمست راه مرو؛ زیرا خداوند هیچ متکبر فخر فروشی را دوست ندارد «18» در راه رفتن میان راه رو باش! از صحبت بکاه که بی‌تردید ناسندتر بر صداهای خران است! «19»

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ ذِي الْقَرْنَيْنِ قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُمْ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٣﴾ إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا ﴿٨٤﴾ فَاتَّبَعَ سَبَبًا ﴿٨٥﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِنَّمَا أَنْتَ تُعَذِّبُ وَإِنَّمَا أَنْتَ تَتَّخِذُ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾ قَالَ أَمَا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُكَرًا ﴿٨٧﴾ وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءُ الْحُسْنَىٰ وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ اتَّبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطَّلِعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَمْ نَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾ كَذَلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾ ثُمَّ اتَّبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِنَّا يَا جُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾ آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ آتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قَطْرًا ﴿٩٦﴾ فَمَا اسْتَطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ﴿٩٧﴾ قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَاءً ۗ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿٩٨﴾

سربردن گاو توسط بنی اسرائیل به دستور خداوند [بهانه جویی و تشدید وظیفه]

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُؤًا قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بَكْرٌ عَوَانَ بَيْنَ ذَلِكَ فافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْثُهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءٌ فَاقِعٌ لَوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ ﴿٦٩﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَا شَيْءَ فِيهَا قَالُوا الْآنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾

گفت: [ای موسی! تو هرگز نمی‌توانی بر همراهی با من شکیبایی کنی] «67» چگونه می‌خواهی بر حقایقی که به [شناخت] آن احاطه نداری شکیبایی باشی؟ «68» [موسی] گفت: ان شاء الله مرا شکیبای خواهی یافت، و در هیچ کاری با تو مخالفت نخواهم کرد «69» [آن مرد] گفت: [ای موسی!] اگر همراه من آمدی درباره هیچ چیز از من می‌پرس تا [خود] درباره [حقیقت] آن با تو سخن آغاز کنم «70» پس هر دو به راه افتادند تا زمانی که سوار کشتی شدند، [آن مرد] شکافی در کشتی ایجاد کرد، [موسی] گفت: آیا آن را شکافتی تا سرنشینانش را غرق کنی؟ به راستی کارشگفت‌آوری کردی! «71» [آن مرد] گفت: آیا نگفتم تو هرگز توان نداری که همراه من شکیبایی کنی؟ «72»

اصحاب سبت و کلاه شرعی آنان [بوزینه شدن گنه کاران و خاموشان . نجات ناهیان از منکر]

وَاسْأَلْتَهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ
حِيَتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرْعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ لَا تَأْتِيهِمْ كَذَلِكَ نَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ
﴿١٦٣﴾ وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا مَعذِرَةٌ
إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٦٤﴾ فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنْجَيْنَا الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ
السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعِقَابٍ بَئِيسٍ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٥﴾ فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَا
نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿١٦٦﴾

از یهودیان درباره شهری که در ساحل دریا بود پرس! وقتی که در مورد روز شنبه تجاوز می کردند؛ شنبه ای که [به سبب وجوب تعطیل هر نوع فعالیت،] ماهیانشان از اعماق آب به سویشان می آمدند و در غیر تعطیل نمی آمدند، ما آنان را با آنچه [از حکم حرمت میید ماهی در روز شنبه] که همواره از آن نافرمانی می کردند آزمایش کردیم «163» گروهی از [بی تفاوت های] بنی اسرائیل [به گروه دیگری که اهل پند دادن به غافلان بودند] گفتند: چرا گروهی را که خداوند هلاک کننده آنان، یا عذاب کننده آنان به عذابی سخت است پند می دهید؟! گفتند: برای این که در پیشگاه پروردگارتان [در مورد رفع مسئولیت خود] معذور باشیم، و به سبب این که آنان [از میید ماهی در روز شنبه که کاری خلاف حکم خداست] بپرهیزند «164» چون پندی که به آنان داده شد به فراموشی سپردند، [هنگام نزول عذاب،] نهی کنندگان از منکرات را نجات دادیم و ستمکاران را به کیفر آن که همواره منحرف و نافرمان بودند به عذابی سخت دچار کردیم «165» چون از آنچه نهی شدند پیوسته سرکشی کردند به آنان گفتیم: بوزینگانی رانده شده باشید! «166»

نتیجه کفران نعمت‌های الهی | سرانجام ناسپاسی به پیامبران خدا |

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ آمِنَةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَاقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١١٢﴾ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١١٣﴾

خداوند [برای عبرت مردم، در این قرآن] شهری را مثل زده است که دارای امنیت و آرامش بود، و رزق [مردم] آن از همه جا به فراوانی به آن می‌رسید، پس در برابر نعمت‌های خدا ناسپاسی کردند، نهایتاً خداوند به کیفر اعمالی که همواره مرتکب می‌شدند بلای گرسنگی و ترس فراگیر را به آنان چشاندید «112» همانا پیامبری از خودشان برای [هدایت]شان آمد، ولی او را انکار کردند، در نتیجه عذاب [خدا] همه آنان را در حالی که ستمکار بودند فرا گرفت «113»

کسانی که از مرگ فرار کردند و عاقبت آنها | زندگی و مرگ تنها به فرمان خداست - اثبات رجعت |

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ
 الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو
 فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ
 ﴿٢٤٣﴾

آیا [داستان] کسانی [که در زمان‌های گذشته] از ترس مرگ از دیارشان بیرون رفتند درحالی‌که هزاران نفر بودند ندانستی؟ پس خداوند به آنان خطاب کرد: بمیرید! [و آنان بی‌درنگ مردند،] سپس آنان را زنده کرد [تا به قدرت خدا و زنده شدن مردگان در قیامت و این‌که فرار از مرگ ممکن نیست یقین کنند]، خداوند به مردم دارای احسان است؛ ولی بیشتر مردم سپاس‌گزار نیستند ﴿243﴾»

عزیز پیامبر (ع) ، که بعد از صد سال زنده شد [زنده شدن مردگان در این دنیا ، نشانه‌ای از معاد]

@fosselat

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَىٰ قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىٰ يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانظُرْ إِلَىٰ طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانظُرْ إِلَىٰ حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِلنَّاسِ وَانظُرْ إِلَىٰ الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

یا [داستان] آن شخص [را ندانستی] که بر قریه‌ای عبور کرد در حالی که [دیوارهای آن] بر روی سقف‌هایش فروریخته بود، [و اجساد ساکنانش پوسیده و متلاشی به نظر می‌آمد]، گفت: خداوند چگونه اینان را پس از مرگشان زنده می‌کند؟ خداوند او را به مدت صد سال میراند، آن‌گاه او را برانگیخت و مورد خطابش قرار داد که: چه اندازه در این حال درنگ کرده‌ای؟ گفت: یک روز یا بخشی از یک روز درنگ داشتم، فرمود: بلکه صد سال در این حال بوده‌ای! به خوراکی و نوشیدنی خود بنگر [که پس از گذشت صد سال و رفت و آمدِ فصولِ چهارگانه] تغییری نکرده، و به‌الغ خود نگاه کن [که جسمش به کلی متلاشی شده است، ما تو را میراندیم و زنده کردیم تا به پاسخ پرسشت برسی، و] برای این که تو را دلیلی [از قدرت خود در مورد زنده کردن مردگان] برای مردم قرار دهیم، اکنون به استخوان‌های [الغ خود] بنگر که چگونه آن‌ها را برمی‌داریم و به هم پیوند می‌دهیم، سپس بر آن‌ها گوشت می‌پوشانیم. چون [کیفیت زنده شدن مردگان] بر او روشن شد گفت: اکنون یقین کردم که قطعاً خداوند بر هر کاری تواناست «259»